

SVEUČILIŠTE J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU

FILOZOFSKI FAKULTET

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

31 000 Osijek, Lorenza Jägera 9

Telefon: 031 21 14 00

Dekan: 031 21 28 03

Telefaks: 031 21 25 14

URL: <http://www.ffos.hr>

E-mail: helpdesk@knjiga.ffos.hr

MB 3014185 **OIB** 58868871646

IBAN: HR40 2500 0091 1020 1886 2

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE
O UNUTARNJOJ PROSUDBI SUSTAVA ZA OSIGURAVANJE KVALITETE
NA FILOZOFSKOME FAKULTETU U OSIJEKU

Listopad, 2014.

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Povjerenstvo za unutarnju prosudbu	3
3. Postupak unutarnje prosudbe	4
3.1. Ciljevi unutarnje prosudbe	4
3.2. Zadaci prosudbenog povjerenstva	4
3.3. Materijali za prosudbu	5
3.4. Plan i program unutarnje prosudbe	6
3.5. Izvješće o unutarnjoj prosudbi	6
3.6. Očitovanje i plan aktivnosti za naknadno praćenje.....	6
4. Opis sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskom fakultetu u Osijeku	7
5. Rezultati unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete	9
5.1. Strategija razvitka i postupci za osiguravanje kvalitete	9
5.2. Odobravanje, praćenje i periodična revizija programa i diploma	11
5.3. Ocjenjivanje studenata	13
5.4. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja	15
5.5. Resursi za učenje i pomoć studentima	17
5.6. Informacijski sustav	19
5.7. Javno informiranje	21
6. Ocjena sustava za osiguravanje kvalitete	22
Privitak: procjena razvijenosti prema Kriterijima za prosudbu stupnja razvijenosti i učinkovitosti sustava za osiguravanje kvalitete visokih učilišta u RH	23

1. Uvod

Sustav za osiguravanje i unapređivanje kvalitete predviđa različite mjere za osiguravanje kvalitete. Uz eksternu prosudbu predviđeno je više internih mjera, uključujući i provedbu unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete. Provođenje unutarnje prosudbe predviđeno je i Priručnikom kvalitete 2.0 Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (2013.).

Unutarnja prosudba sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Filozofski fakultet ili Fakultet) provodi se na temelju obveza utvrđenih Promijenjenim i dopunjenim izdanjem Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta za razdoblje od 2011. do 2015. godine usvojenim na sjednici Fakultetskoga vijeća 11. rujna 2013.

Cilj unutarnje prosudbe jest utvrditi stvarno stanje djelovanja sustava za osiguravanje kvalitete, kao i njegove usklađenosti sa zahtjevima određenim i postavljenim u relevantnim dokumentima. Na temelju više različitih postupaka čiji je cilj nadzor razvoja kvalitete svih aktivnosti koje poduzima Filozofski fakultet formira se prosudba. Svi ti postupci omogućuju davanje konačnih ocjena stvarnoga stanja. Na temelju tih konačnih ocjena donose se preporuke za poboljšavanje i unapređivanje postojećeg sustava za osiguravanje kvalitete.

2. Povjerenstvo za unutarnju prosudbu

Na osnovi članka 23. Statuta Filozofskoga fakulteta, dekanica prof. dr. sc. Ana Pintarić imenovala je 12. ožujka 2014. godine Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete u sljedećem sastavu:

- Doc. dr. sc. Daniela Šincek, predstavnik nastavnika, predsjednica Povjerenstva. Daniela Šincek bila je članica Radne skupine za izradu marketinškog plana Filozofskoga fakulteta 2012. godine te članica Povjerenstva za unutarnju prosudbu u 2013. godini. Voditeljica je Odsjeka za psihologiju.
- Doc. dr. sc. Leonard Pon, predstavnik nastavnika, zamjenik predsjednice Povjerenstva. Leonard Pon predsjednik je Radne skupine za praćenje provedbe Strategije Filozofskog fakulteta u Osijeku, bio je član tima koji je izradio sveučilišni priručnik za nastavnike pod naslovom *Vrednovanje i ocjenjivanje rada studenata na Filozofskom fakultetu* (siječanj 2013.) te radne skupine za izradu materijala za točku Nastavnici u okviru Samoanalize Filozofskog fakulteta (siječanj 2014.). Voditelj je Odsjeka za njemački jezik i književnost.

- Senka Gazibara, asistentica, članica Povjerenstva, predstavnica asistenata. Senka Gazibara asistentica je na Katedri za didaktiku Odsjeka za pedagogiju.
- Igor Josipović, asistent, član Povjerenstva, predstavnik asistenata.
- Ivana Vinko, stručna suradnica za studentska pitanja, članica Povjerenstva, predstavnica administrativnog osoblja.
- Bernardica Plaščak, viša knjižničarka, članica Povjerenstva, predstavnica administrativnog osoblja. Bernardica Plaščak radi u knjižničarskoj struci 20-ak godina. Godine 2012. bila je članica Povjerenstva za unutarnju prosudbu kvalitete Filozofskoga fakulteta u Osijeku.
- Dr. sc. Ljerka Hajncl, viša asistentica u naslovnom zvanju, HZMO, Područna služba Osijek, psihologinja, članica Povjerenstva, predstavnica vanjskih dionika.
- Tajana Lučić, studentica, članica Povjerenstva, predstavnica studenata.

3. Postupak unutarnje prosudbe

Postupak unutarnje prosudbe uključuje definiranje ciljeva unutarnje prosudbe i zadataka Povjerenstva, analizu materijala i dokumentacije za prosudbu, utvrđivanje plana i programa unutarnje prosudbe te pisanje izvješća o unutarnjoj prosudbi sustava za osiguravanje kvalitete.

3.1. Ciljevi unutarnje prosudbe

Ciljevi su unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskome fakultetu sljedeći:

- utvrditi učinkovitost uspostavljenoga sustava za osiguravanje kvalitete
- utvrditi utjecaj toga sustava na poboljšanje kvalitete obrazovanja u cijelosti te njegov utjecaj na razvoj kulture kvalitete i provedbu ciljeva definiranih Strategijom razvoja Fakulteta
- provjeriti je li sustav za osiguravanje kvalitete dovoljno razvijen i usklađen s relevantnim dokumentima, odnosno sa Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja i predloškom iz Priručnika za osiguravanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkoga rada (2. izdanje, lipanj 2011.).

3.2. Zadaci Povjerenstva

Iz postavljenih ciljeva unutarnje prosudbe proizlaze zadaci Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe. Zadaci su Povjerenstva na temelju pregleda postojećih dokumenata te, po potrebi, nakon konzultacija s predstavnicima dionika (Uprave, Povjerenstva za unapređenje i osiguravanje kvalitete, nastavnika, studenata, administrativnog i tehničkog osoblja te vanjskih dionika) analizirati i ocijeniti stanje i aktivnosti Filozofskoga fakulteta u odnosu na relevantne dokumente te u konačnici odrediti aktualnu razinu djelovanja tog sustava, kao i njegovu učinkovitost.

Povjerenstvo u okviru svojih aktivnosti provjerava postoji li politika, misija, vizija i opća strategija Fakulteta te postoje li svi relevantni dokumenti i jesu li dostupni. Nadalje, procjenjuje se povezanost cjelokupne organizacije sa sustavom osiguravanja kvalitete. Povjerenstvo provjerava postoje li formalni mehanizmi za odobravanje, promatranje i periodičnu reviziju studijskih programa i stupnjeva obrazovanja te praćenja i ocjenjivanja kvalitete znanstvenoistraživačkog rada i njegova utjecaja na razvoj društva. Sljedeći zadatak Povjerenstva jest provjeriti postoje li javno objavljeni kriteriji, pravila i postupci za ocjenjivanje studenata. Procjenjuje se i je li osigurana kvaliteta nastavnoga osoblja, njegova interakcija i utjecaj na znanost te doprinos regionalnom razvoju. Utvrđuje se posvećuje li sustav za osiguravanje kvalitete dovoljno pozornosti resursima za učenje i potporu studentima. Osim navedenog, procjenjuju se i dostupnost i protok potrebnih informacija o sustavu osiguravanja kvalitete unutarnjim i vanjskim dionicima, kao i objavljuje li Fakultet relevantne i nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pruža.

Nakon provedenoga postupka unutarnje prosudbe, Povjerenstvo izvješćuje Upravu o preliminarnim zaključcima i preporukama za poboljšanje. Povjerenstvo zatim izrađuje izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava za osiguravanje kvalitete u kojem prikazuje trenutno stanje i predlaže mjere poboljšanja. Povjerenstvo prati izvršavanje aktivnosti u razdoblju naknadnog praćenja (engl. *follow-up*) te sastavlja završno izvješće.

3.3. Materijali za prosudbu

Postupak unutarnje prosudbe temelji se na sljedećoj dokumentaciji:

- Samoanaliza, siječanj 2014.
- SWOT-analiza FFOS-a, pojedinih odsjeka i katedara, travanj-rujan 2014.
- Promijenjeno i dopunjeno izdanje Strategije razvoja Filozofskoga fakulteta za razdoblje od 2011. do 2015. godine, rujan 2013.
- Priručnik za osiguravanje i praćenje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskome fakultetu u Osijeku, 2. izdanje, lipanj 2011.
- Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskom fakultetu, veljača 2009.
- Izmjene i dopune Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskom fakultetu, veljača 2012.

- Statut Filozofskoga fakulteta od 11. ožujka 2009. i Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Filozofskoga fakulteta od 29. rujna 2010.
- Priručnik kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, srpanj 2013.
- Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, Narodne novine br. 45/09
- Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG), dostupni na mrežnoj stranici:
<http://www.azvo.hr/index.php/hr/vrednovanja/postupci-vrednovanja-u-visokom-obrazovanju/audit-visokih-ucilista> (15. 6. 2013.)
- Kriteriji za prosudbu sustava osiguravanja kvalitete (FINHEEC), dostupni na mrežnoj stranici: http://www.kka.fi/files/147/KKA_1007.pdf.

3.4. Plan i program unutarnje prosudbe

Plan i program unutarnje prosudbe u 2014. godini obuhvaća aktivnosti kako slijedi:

- travanj: upoznavanje s dokumentima o osiguravanju kvalitete
- svibanj: analiza dokumenata
- lipanj: analiza prikupljenih iskaza i dokumentacije, izvješće
- rujn: završno izvješće.

3.5. Izvješće o unutarnjoj prosudbi

Povjerenstvo za provedbu unutarnje prosudbe na svojim je sastancima dogovorilo navedeni program rada i plan aktivnosti, odredilo ciljeve i svrhu te metode rada. Dogovorena je raspodjela rada među članovima povjerenstva uz okvirne teme te su definirana pitanja namijenjena pojedinim skupinama dionika tijekom postupka unutarnje prosudbe.

Povjerenstvo je prikupilo i analiziralo relevantne dokumente te je po potrebi obavljalo konzultacije s različitim dionicima.

Sve su aktivnosti unutarnje prosudbe izvedene u skladu s planiranim. Izrađeno Izvješće temeljeno je na svim prikupljenim i analiziranim informacijama te je sadržavalo procjenu trenutnoga stanja prema Kriterijima za prosudbu stupnja razvijenosti sustava za osiguravanje kvalitete visokih učilišta u RH, kao i zapažanja, prijedloge i preporuke za poboljšanje sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete.

3.6. Očitovanje i plan aktivnosti za naknadno praćenje

U smislu očitovanja na Izvješće o unutarnjoj prosudbi sustava za osiguravanje kvalitete, predsjednici Povjerenstva za unutarnju prosudbu dostavljen je 17. rujna 2014. Plan aktivnosti Povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete u razdoblju naknadnoga praćenja (u daljnjem tekstu: Plan aktivnosti). U Planu aktivnosti navedene su aktivnosti provedene u razdoblju naknadnoga praćenja.

Budući da se Uprava Fakulteta nije očitovala, pretpostavljamo da smatra kako naši nalazi i zaključci odražavaju stvarno stanje te da uvažava preporuke Povjerenstva.

Osvrt Povjerenstva na Plan aktivnosti

Plan aktivnosti sadrži popis aktivnosti koje su dodatno provedene, a povezane su s kratkoročnim preporukama koje je Povjerenstvo predložilo u Izvješću.

Evidentno je da su Planom aktivnosti provedene ili se predviđaju aktivnosti kojima se može u kratkom vremenu eliminirati uočene nedostatke u sustavu kvalitete (izrađena je skraćena inačica Strategije FFOS-a na hrvatskom i engleskom jeziku koja je objavljena na mrežnim stranicama, izrađena je SWOT-analiza Fakulteta). U Planu aktivnosti navodi se da će Povjerenstvo za kvalitetu na svom sljedećem sastanku izraditi preporuke prema SWOT-analizi.

4. Opis sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskome fakultetu u Osijeku

Cilj izgradnje sustava za kvalitetu na Fakultetu jest poboljšanje kvalitete studentskog iskustva – od prijave i upisa na Fakultet, preko predavanja, ispita i diplome, pa sve do zapošljavanja i cjeloživotnoga obrazovanja. Svrha je sustava razvijanje „kulture kvalitete“ sudjelovanjem i odgovornošću svih sudionika akademske zajednice u ostvarivanju zajedničkih vrijednosti i ciljeva, definiranih poslanjem Fakulteta.

Sustav za osiguravanje kvalitete na Filozofskome fakultetu temelji se na sustavu za osiguravanje kvalitete visokoga obrazovanja u skladu sa *Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* te *Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju*.

Ustroj i djelovanje sustava za osiguravanje kvalitete visokoga obrazovanja na Filozofskome fakultetu određeni su *Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete visokoga obrazovanja na Filozofskom fakultetu* (ožujak 2011.) i *Poslovnikom Povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokoga obrazovanja*.

Priručnik za osiguravanje kvalitete obrazovanja na Filozofskome fakultetu u Osijeku definira područja i vrste aktivnosti kojima se prati i promiče kvaliteta obrazovanja, a uz svaku aktivnost određuju se cilj i nositelji aktivnosti, opis aktivnosti, vrijeme i postupak provedbe, kao i postupci po provedenoj aktivnosti.

U okviru sustava izrađeni su i prihvaćeni temeljni dokumenti: *Strategija razvoja Filozofskoga fakulteta (2011.-2015.)*, *Promijenjeno i dopunjeno izdanje Strategije razvoja Filozofskoga*

fakulteta za razdoblje od 2011. do 2015. godine, Samoanaliza, Priručnik za unapređivanje i osiguravanje kvalitete te Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete, kao i njegove izmjene i dopune. U tim se dokumentima navode aktivnosti koje Filozofski fakultet provodi s ciljem unapređivanja i osiguravanja kvalitete. Ostali dokumenti važni za ustroj i djelovanje sustava za osiguravanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkoga rada navedeni su u Priručniku za unapređivanje i osiguravanje kvalitete, poglavlje 3.

Uspostava sustava za osiguravanje kvalitete na Filozofskome fakultetu u Osijeku veže se uz 16. siječnja 2006., kada je odlukom dekana imenovano prvo Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokoga obrazovanja koje su činili prodekan za nastavu, tajnik, predstavnik nastavnika, predstavnik asistenata i predstavnik studenata. Ured za unapređivanje kvalitete obrazovanja s dva djelatnika ustrojen je 8. travnja 2008. godine.

Danas u provođenju aktivnosti unapređivanja i osiguravanja kvalitete visokoga obrazovanja na Filozofskome fakultetu središnju ulogu imaju *Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokoga obrazovanja* kao jedno od stalnih tijela Fakulteta (članak 44. i 47. Statuta) te *Ured za unapređivanje kvalitete obrazovanja* kao posebna ustrojbeno jedinica u Tajništvu (članak 116. Statuta). Ta dva tijela usko surađuju u provedbi svih aktivnosti kojima se prati i unapređuje kvaliteta obrazovanja na Filozofskome fakultetu.

Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja organizira, koordinira i provodi postupke unutarnjeg vrednovanja te razvija mehanizme za osiguravanje i unapređivanje kvalitete na razini Fakulteta. U suradnji s odgovarajućim tijelima pri Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku planira strategiju unapređivanja kvalitete Fakulteta, provodi program procjene i postupak unapređivanja kvalitete Fakulteta te koordinira provedbu projekata za razvoj kadrova u području kvalitete. Povjerenstvo, nadalje, izrađuje dugoročni i godišnji plan aktivnosti. Godišnji se plan aktivnosti donosi na početku akademske godine, a na kraju akademske godine Povjerenstvo podnosi Upravi Fakulteta i sveučilišnom Uredu za osiguravanje i unapređivanje kvalitete godišnje izvješće o provedenim aktivnostima unapređivanja kvalitete.

Ured za unapređivanje i osiguravanje kvalitete obrazovanja daje inicijative i provodi razvojne programe, definirane standarde i kriterije Sveučilišnoga centra u svrhu kontinuiranog osiguravanja i unapređivanja kvalitete. Konkretno, Ured razvija unutarnje mehanizme osiguravanja, unapređivanja i promicanja kvalitete, prikuplja potrebne informacije za analize (o zadovoljstvu studenata, studijskom programu, izvođenju nastave i ispitima, uspješnosti studiranja, mobilnosti studenata i nastavnog osoblja i dr.), surađuje sa Studentskim zborom i studentima, voditeljima odsjeka/katedara/studija, nastavnicima i ostalim djelatnicima Fakulteta.

Predstavnici svih dionika uključeni su u proces osiguravanja kvalitete aktivnim sudjelovanjem u radu *Povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete visokoga obrazovanja*. Suradnja Povjerenstva i Ureda odvija se i na sljedeće načine:

- Ured informira predstavnike studenata (Studentski zbor), voditelje odsjeka/katedara/studija, sve nastavnike na odsjecima/katedrama/studijima te djelatnike drugih fakultetskih službi o planiranim aktivnostima u tekućoj godini, načinu i vremenu provedbe aktivnosti te ishodima provedenih aktivnosti.
- Studenti, nastavnici i ostali djelatnici Fakulteta svoje potrebe i ideje vezane uz kvalitetu obrazovanja iznose Uredu. Voditeljica Ureda potrebe i ideje studenata i djelatnika Fakulteta prenosi Povjerenstvu. Na sastancima Povjerenstva raspravlja se o prijedlozima te se donose zaključci o daljnjem postupanju.
- Povjerenstvo predlaže Upravi Fakulteta aktivnosti i postupke za promicanje kvalitete obrazovanja i kulture kvalitete na Fakultetu.
- Na Fakultetskom se vijeću na redovitim ili tematskim sjednicama podnose izvješća o provedenim aktivnostima i raspravlja se o njima.

Iz opisa sustava osiguravanja kvalitete obrazovanja te dokumenata na kojima sustav počiva vidljivo je da odgovornost za razvoj kvalitete obrazovanja snose svi koji sudjeluju u procesu obrazovanja na Fakultetu – studenti, nastavnici i svi ostali zaposlenici. Veliku ulogu u funkcioniranju sustava imaju predstavnici studenata i voditelji odsjeka. Oni su poveznica između tijela Fakulteta koja su odgovorna za praćenje i unapređivanje kvalitete obrazovanja i studenata, nastavnika te ostalih djelatnika. Studentski zbor i voditelji odsjeka/katedara/studija pozvani su da na sastancima i drugim oblicima okupljanja (skupovima, tribinama i sl.) raspravljaju o svemu što može utjecati na poboljšanje procesa studiranja na Fakultetu.

5. Rezultati unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete

Rezultati provedenoga postupka unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete analizirani su i predstavljeni sukladno točkama 1.1.-1.7. *Standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju*. Procjena sustava za osiguravanje kvalitete provedena je na temelju dokumenata Fakulteta i informacija prikupljenih tijekom razgovora.

5.1. Strategija razvitka i postupci za osiguravanje kvalitete

Trenutno stanje

Uspostavljen je sustav kvalitete i izrađeni su temeljni dokumenti:

- *Strategija razvoja Filozofskog fakulteta (2011.-2015.) – promijenjeno i dopunjeno izdanje* (rujan 2013.)
- *Priručnik za osiguravanje kvalitete obrazovanja i znanstvenoistraživačkoga rada na Filozofskom fakultetu u Osijeku – 2. izdanje* (lipanj 2011.),
- *Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja na Filozofskom fakultetu* (veljača 2009.) te njegove izmjene i dopune (veljača 2012.).

Strategija razvoja dostupna je samo na intranetu. Nedostaje skraćena verzija koja bi bila javno dostupna. Ostali gore navedeni dokumenti javno su dostupni na stranicama sustava za osiguravanje kvalitete.¹

Strategija razvoja ne sadrži samo popis aktivnosti nego i detaljno razrađen operativni plan njihova provođenja (na taj dio odlazi gotovo 50% teksta *Strategije*). K tomu, uspostavljena je i Radna skupina za praćenje provedbe *Strategije* koja jednom godišnje podnosi izvješće o tome koje su od aktivnosti navedenih u *Strategiji* ostvarene te u kojoj mjeri. Upravo je u izradi izvješće za 2013. godinu. Smatramo da se ovdje radi o vrlo konkretnom mehanizmu koji pruža bitnu potporu osiguravanju kvalitete.

Redovno se izrađuju SWOT-analize. Dosad izrađene SWOT-analize pojedinih ustrojbenih jedinica dostupne su na stranicama sustava za osiguravanje kvalitete.² Nije izrađena SWOT-analiza Fakulteta. Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete redovito izrađuje konkretne preporuke s obzirom na elemente koji su prilikom izrade SWOT-analiza prepoznati kao nedostaci i prijetnje.

Fakultet ima jasno definiranu i javno objavljenu misiju i viziju.³ Osim toga, javno je dostupna i misija sustava za osiguravanje kvalitete (travanj 2013.).⁴

Sustav za osiguravanje kvalitete pokriva brojne aktivnosti i prati različite pokazatelje kvalitete, što je dokumentirano izvješćima dostupnim na mrežnim stranicama Fakulteta (internetu i intranetu). Na mrežnim su stranicama dostupni i korisni izvori za praćenje i osiguravanje kvalitete.

Imenovano je Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete od trinaest članova, u koje je uključeno troje predstavnika studenata i dvoje predstavnika vanjskih dionika. Uvidom u zapisnike sa sjednica Povjerenstva zaključujemo da se studenti uglavnom uključuju u rad Povjerenstva, dok predstavnici vanjskih dionika to čine slabije.

Fakultetsko vijeće usvojilo je dugoročni *Plan rada Povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete* (24. 4. 2013.), a donijelo je i odluku o *Strategiji osiguravanja kvalitete* (8. 10. 2012.). Povjerenstvo je za tekuće razdoblje donijelo *Plan rada Povjerenstva za unapređivanje i osiguravanje kvalitete za akademsku godinu 2013./2014.* (24. 10. 2013.).

Nije jasno u kojoj su mjeri studenti i vanjski dionici upoznati sa sustavom za osiguravanje kvalitete na Fakultetu te planovima, ciljevima i zadacima *Strategije*. No Fakultet je osigurao preduvjete za to da studenti i vanjski dionici imaju pristup informacijama o sustavu za osiguravanje kvalitete, kao i mogućnost utjecaja na poboljšanje kvalitete na Fakultetu. Naime i studenti i vanjski dionici imaju svoje predstavnike u sljedećim trima povjerenstvima:

- Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete
- Povjerenstvo za provođenje vanjske prosudbe
- Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe.

Osim toga, studenti i vanjski dionici, kao i sve druge zainteresirane strane, mogu dobiti željene informacije ili izravno na mrežnim stranicama Sustava koje se redovito ažuriraju⁵ ili

¹ <http://web.ffos.hr/kvaliteta/?id=85>

² <http://web.ffos.hr/kvaliteta/?id=59>

³ <http://web.ffos.hr/?id=2>

⁴ <http://web.ffos.hr/kvaliteta/?id=83>

od gospodina Vlade Fotaka, koji je odlukom dekanice od 30. 1. 2012. (KLASA: 602-04/12-04/6; URBROJ: 2158-83-02-12-2) imenovan službenikom za informiranje. K tomu, u svrhu neformalnog informiranja o naporima usmjerenim prema unapređivanju kvalitete na Fakultetu objavljen je i prvi broj elektroničkog Biltena sustava za osiguravanje kvalitete Filozofskog fakulteta Osijek.⁶

Utvrđeno stanje nakon razdoblja naknadnog praćenja

Povjerenstvo za unapređivanje i osiguravanje kvalitete uvažilo je obje kratkoročne preporuke iz izvješća unutarnje prosudbe, odnosno

- izrađene su skraćene inačice Strategije razvoja Filozofskog fakulteta za razdoblje od 2011. do 2015. godine na hrvatskom i engleskom jeziku te su obznanjene na mrežnim stranicama FFOS-a i
- izrađena je SWOT-analiza Filozofskog fakulteta za 2014. godinu.

Povjerenstvo za kvalitetu na svom će sljedećem sastanku izraditi preporuke po SWOT-analizi.

Zaključak

Sustav osiguravanja kvalitete postoji. Pritom se misli na sljedeće:

- doneseni su potrebni pravni akti te su izrađeni ostali potrebni dokumenti
- osnovana su tijela, radne skupine i povjerenstva
- razrađen je mehanizam za provjeru provedbe zacrtanih planova, kao i mehanizam za provjeru funkcioniranja samog sustava te se, polazeći od izvješća Radne skupine za praćenje provedbe Strategije Fakulteta i Povjerenstva za unutarnju prosudbu, nastoji poboljšati sustav osiguravanja kvalitete.

Nisu uočeni značajniji nedostaci u funkcioniranju sustava osiguravanja kvalitete.

Preporuke za poboljšanje

Dugoročne preporuke:

- Budući da je povezanost Fakulteta i okruženja u kojem se on nalazi od velikog značaja, trebalo bi razraditi kvalitetan mehanizam kojim bi se osiguralo to da studenti i vanjski dionici još bolje (u)poznaju sustav za osiguravanje kvalitete.

Procjena razvijenosti

Razvijena faza.

5.2. Odobranje, praćenje i periodična revizija programa i diploma

Trenutno stanje

⁵<http://web.ffos.hr/kvaliteta/>

⁶<http://web.ffos.hr/kvaliteta/?id=113>

Nakon analize dostupnih dokumenata utvrđeno je da se osobita pozornost na odsjecima i katedrama posvećuje nastavnom planu i programu, odnosno poboljšanju njegove kvalitete i atraktivnosti. Nastava se na Fakultetu izvodi na suvremen način, uvode se brojne inovacije, npr. gostujuća predavanja te sustručnjačko praćenje radi podizanja kvalitete. Odsjek za cjeloživotno obrazovanje u okviru PPDMI-a eksperimentalno je uveo nastavu putem interneta. Općenito se može ustvrditi da se nastavnici koriste raznolikim metodama rada, nastojeći realizirati unaprijed definirane ishode učenja. Prostor za unapređivanje postoji na području studentske prakse, gdje se ukazuje na problem nedovoljnog broja sati školske prakse i hospitiranja u školama. Fakultet ima dobru suradnju s vanjskim organizacijama, stručnjacima iz prakse, inozemnim i tuzemnim institucijama, a uvid u SWOT-analize ukazuje na potrebu unapređivanja komunikacije sa Sveučilištem. Alumni-klub saziva redovite susrete članova Udruge, organizira različita događanja i izdaje prigodne publikacije. Fakultet također priprema aktivnosti kojima će prikupljati podatke o zadovoljstvu poslodavaca razinom kompetencija njegovih nekadašnjih studenata. U međuvremenu su provedena i neka pilot-anketiranja te su na temelju svih dosadašnjih iskustava priređeni završni obrasci anketnih upitnika, a trenutno se radi na bazi podataka s adresarom poslodavaca za naše završene studente. Time će se ujedno provjeravati kvaliteta i razina postignutih ishoda učenja, a u kontinuitetu će povratni podaci iz prakse poslužiti za unapređivanje studijskih programa i nastavnog procesa. Također, samostalne ustrojbene jedinice Fakulteta dobile su zadatak da kao trajnu aktivnost provode praćenje i unapređivanje studijskih programa te njihovo usklađivanje s rezultatima (naj)novijih istraživanja, tj. s najnovijim znanstvenim spoznajama. Provedena analiza pojedinačnih izvješća pokazala je da postoje određeni problemi u izvođenju nastavničkih studija s obzirom na njihov trenutni ustroj. Naime sadašnja struktura preddiplomskog i diplomskog nastavničkog studija po principu 3+2 provodi se uz određene poteškoće s obzirom na zakonski determiniranu činjenicu da je u nastavničkim studijima potrebno prikupiti 60 ECTS-bodova iz pedagoških, psiholoških, didaktičkih i metodičkih sadržaja. Dio praktične nastave na Fakultetu odvija se kroz rad na računalima i u tom je smislu provedba nastave zadovoljavajuća. Što se terenske nastave tiče, tijekom posljednjih nekoliko godina često nije bilo mogućnosti za njezinu provedbu sa studentima, što ukazuje na raskorak s Pravilnikom o izvođenju i financiranju terenske nastave. No poboljšanje kvalitete nastave uspijeva se provesti na način da se na seminare pozivaju istaknuti gosti predavači, praktičari i druge osobe koje mogu pridonijeti kvalitetnom ostvarivanju nastave. Slijedom navedenoga, treba istaknuti i važnost dodatnoga osiguravanja prostorija namijenjenih za specifičnije tipove vježbi, nabavu dodatne opreme i osiguravanje rada u manjim grupama. Sve predavaonice opremljene su računalom i projektorom. Potencijal koji je potrebno više iskoristiti jest ponuda izbornih kolegija unutar Fakulteta.

Utvrđeno stanje nakon razdoblja naknadnog praćenja

Povjerenstvo za unutarnju prosudbu nije informirano o aktivnostima poduzetim u skladu s njegovim preporukama. Na temelju vlastitog naknadnog praćenja Povjerenstvo je zaključilo da nije došlo do promjena i ostaje pri preporukama iz lipnja.

Zaključak

Prema podacima iz dokumenata dostupnih na internetskim stranicama Fakulteta, odsjeci i katedre pri Filozofskom fakultetu imaju izvrsnu suradnju s nizom ustanova, agencija, udruga i klubova u kojima studenti stječu dodatna praktična znanja i sposobnosti. Nепrestano se inoviraju i unapređuju postojeći studijski programi, a postoji i snažna volja za ustrojavanjem

novih studijskih programa. Ciljevi postavljeni pri oblikovanju studijskih programa ostvaruju se u zadovoljavajućoj mjeri. Pokazalo se da postoji nedostatak izbornih kolegija te je iskazana potreba za njihovom većom ponudom i većim mogućnostima odabira izbornih kolegija unutar različitih studijskih grupa Fakulteta. Na tragu tih rezultata analize formirano je Povjerenstvo za nastavničke studije i Povjerenstvo za nenastavničke studije. U dugoročnijem razmatranju programske koncepcije studijskih programa na Fakultetu potrebno je razmisliti i o ustroju diplomskih studija na engleskom jeziku zbog potrebe za povećanjem mobilnosti stranih studenata prema Fakultetu. Većina planova za poboljšanja u području problematike studijskih programa unesena je u Strategiju razvoja Fakulteta, a u potrebi za daljnjim osuvremenjivanjem studijskih planova i programa te unapređenjem djelotvornog sustava evaluacije kvalitete nastavnih programa i nastavnog rada pomoći će podaci iz Samoanalize Filozofskog fakulteta usvojene na sjednici Fakultetskog vijeća u siječnju 2014., kao i postupak reakreditacije studijskih programa.

Preporuke za poboljšanje

Što se tiče provedbe studijskih programa, preporučuju se poboljšanja sustava provedbe stručne prakse.

Kratkoročne preporuke:

- Poklanjanje znanstvenih i stručnih knjiga koje je izdao Fakultet školama/mentorima, odnosno to da se nagrađivanje vanjskih dionika pravilnikom uvede kao zahvala za dodatni angažman.
- U godišnjem planiranju sredstava za iduću akademsku godinu planirati sredstva koja bi se namjenski trošila za terensku nastavu.

Dugoročne preporuke:

- Za poboljšanje kvalitete nastave nužno je dodatno poticanje nastavnika na uključivanje u oblike sustručnjačkog praćenja i podrške. Prostor za napredovanje vidi se i u području suradnje različitih ustrojbenih jedinica na Fakultetu (odsjeka), pa čak i katedara na istom odsjeku, da bi se u praksi na kvalitetniji način provodili studijski programi (s naglaskom na uređenju pitanja izbornih kolegija).
- Potrebno je studentima omogućiti više sati (školske) prakse i otvoriti mogućnost da se s mentorima sklopi suradnički ugovor te da se osigura honorar za njihov rad.
- Za unapređivanje studijskih programa važno je uređivanje pitanja izbornih kolegija, odnosno veća ponuda izbornih kolegija i veće mogućnosti odabira izbornih kolegija unutar različitih studijskih grupa.

Procjena razvijenosti

Razvijena faza.

5.3. Ocjenjivanje studenata

Trenutno stanje

U odnosu na prethodno izvješće, postoji promjena u nazivu funkcije studenta tutora, koji se sada naziva student savjetnik. Provedena je i anketa o kvaliteti mentorskog sustava i sustava studenata savjetnika koja bi trebala dati podatke o njihovoj uspješnosti.

Načelni kriteriji ocjenjivanja i mjerila ocjenjivanja dostupni su na mrežnim stranicama Fakulteta. Svaki je odsjek u sklopu Izvedbenoga plana na početku godine izradio kriterije vrednovanja i ocjenjivanja za svaki pojedinačni kolegij, ECTS-opterećenje i sustav prenošenja opterećenja u bodove, tj. konačnu ocjenu. Također su detaljno razrađeni ishodi učenja na razini studijskoga programa. Studenti sada mogu unaprijed znati kakva su očekivanja i koja opterećenja nosi pojedini kolegij. U sklopu opterećenja obuhvaćeno je i pohađanje nastave, tako da su opterećenja pravednija.

Provedena je radionica s ciljem osposobljavanja nastavnog osoblja u sastavljanju detaljnih kriterija vrednovanja i ocjenjivanja.

Utvrđeno stanje nakon razdoblja naknadnog praćenja

Povjerenstvo za unutarnju prosudbu nije informirano o aktivnostima poduzetim u skladu s njegovim preporukama. Na temelju vlastitog naknadnog praćenja Povjerenstvo je zaključilo da nije došlo do promjena i ostaje pri preporukama iz lipnja.

Zaključak

Funkcija studenta savjetnika zaživjela je, ali ne u potpunosti, jer na mnogim odsjecima nema informacija koji su to studenti. Prvi rezultati pokazat će se putem provedene ankete.

Načelni kriteriji vrednovanja i ocjenjivanja dostupni su na mrežnim stranicama, ali evaluacija njihova provođenja ne postoji niti se utvrdilo primjenjuju li se oni dosljedno. Namjerno navodimo načelni, jer detaljnija razrada kriterija ocjenjivanja za svaki element koji se ocjenjuje ne postoji u spomenutom dokumentu. Nije primijećeno da na mrežnim stranicama postoje detaljnije razrađeni kriteriji ocjenjivanja za svaki pojedini kolegij, od kriterija za ocjenu seminara do usmenog ili pismenog ispita. Mogućnost odabira polaganja ispita kod drugih nastavnika nije vidljiva iz izvedbenih planova.

Studentima je i dalje putem programa Erasmus omogućen boravak na stranim sveučilištima, a priznavanje bodova stečenih na taj način prolazi bez većih problema. Izvannastavne aktivnosti ostaju problem, uključenost studenata i dalje je slaba.

Preporuke za poboljšanje

Kratkoročne preporuke:

- Problem preklapanja ispitnih rokova i dalje se pokazuje kao najveći studentski problem ne samo unutar jedinoga smjera nego i u kombinaciji s ostalim smjerovima. Stoga se savjetuje određivanje osobe koja bi bila zadužena za koordinaciju termina ispitnih rokova među svim odsjecima.

Dugoročne preporuke:

Što se tiče detaljnih kriterija i mjerila ocjenjivanja, svakako bismo preporučili da, nakon što su ishodi za pojedini smjer, kao i ishodi za pojedini kolegij unutar smjera, javno objavljeni na

mrežnim stranicama, kriteriji i mjerila ocjenjivanja za svaki pojedini kolegij budu dostupni na mrežnim stranicama. Drugim riječima, da za svaki od elemenata koji se ocjenjuju unutar kolegija, a koji već stoje zabilježeni u izvedbenom planu i programu, postoje jasno razrađeni kriteriji prema opterećenju za sljedeće elemente: seminar (npr. vrijeme utrošeno na pisanje seminara, izlaganje, slušanje), usmeni i pismeni ispit i svi ostali elementi koji ulaze u konačnu ocjenu i koji bi bili sastavni dio izvedbenog plana. Detaljni kriteriji vrednovanja i ocjenjivanja bili bi studentima pročitani i objašnjeni na prvom predavanju/seminaru, a pisani oblik nalazio bi se na *Moodleu* ili bi bio dostupan kroz neki drugi oblik internetske komunikacije. Tako bi ocjena bila objektivnija te, svakako, primjenjivija u budućim analizama i usporedbama unutar samog Fakulteta ili na razini Sveučilišta.

Kako bi se osigurao kvalitetan pristup pripremi spomenutih kriterija, svakako se preporučuje organiziranje dodatnih praktičnih radionica za sve nastavno osoblje, čime bi se osiguralo kvalitetnije sastavljanje dokumenata, kao i provedba. Takve su se radionice provodile tijekom prethodnih akademskih godina, s konačnim ciljem da se iskustvo polaznika prenese na ostale kolege s odsjeka, ali povratne informacije nisu bile dostupne. Radionice bi bile obavezne.

U sklopu poboljšanja objektivnijeg ocjenjivanja bilo bi dobro provesti i anketu o tome drže li se nastavnici detaljnih kriterija ocjenjivanja koje su javno iznijeli, a koji bi se, ako se prihvate preporuke iz ove analize, nalazili na mrežnim stranicama. Anketu svakako valja provesti među studentima nakon ispitnih rokova. Prijedlog je da ona bude obvezujuća.

Ako to pokrivenost nastavnim osobljem omogućuje, svakako bi trebalo promisliti i o tome da se studentima omogući izbor osobe, tj. nastavnika kod kojega će polagati ispite.

S ciljem dodatne motivacije studenata za veći angažman, predlažemo da se rad u studentskim časopisima i nastupi na simpozijima koji su organizirani u okviru odsjeka uračunaju u ocjenu, što svakako treba uvesti u kriterije ocjenjivanja.

Procjena razvijenosti

Prijelaz iz razvijene u naprednu fazu.

5.4. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja (nastavni, znanstvenoistraživački i stručni rad)

Trenutno stanje

Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja provodi se na više razina.

- Osiguravanje dobrog poznavanja predmeta koje nastavnici poučavaju
Stručnost u poznavanju predmeta osigurava se prilikom samog zapošljavanja i reizbora koji se odvijaju preko javnih natječaja, što omogućuje konkurentnost, ali i postavljanjem kriterija za izbor između prijavljenih kandidata. Svi ti kriteriji usklađeni su s postojećim zakonima i pravilnicima. Dodatno, redovito se izvještava o napredovanju asistenata i znanstvenih novaka. Nastavnici svoje kompetencije povećavaju i sudjelujući u specijaliziranim ljetnim školama, programu razmjene Erasmus ili drugim oblicima stipendiranja te sudjelovanjem u dodatnim edukacijama. Sukladno financijskim mogućnostima, neke od edukacija za nastavnike sufinancira i FFOS. Nastavno osoblje usavršava se i provodeći znanstvene projekte te su sredstva za znanost dodijeljena za nastavak dosadašnjih projekata MZOS-a, a veći broj docenata uspio je dobiti financijsku potporu Sveučilišta za jednogodišnje projekte.

- *Osiguravanje nastavničkih kompetencija*

Sukladno propisima, svi nastavnici koji se izabiru u zvanje docenta moraju pružiti dokaz o pedagoškim kompetencijama, a te kompetencije moguće je steći i na Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičkoj izobrazbi. Nastavnici koji provode spomenutu izobrazbu uključili su se i u nastavu putem interneta te im je pritom omogućena stalna tehnička podrška.

Nastavnom su osoblju, prema Planu stručnog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja u 2014. g., ponuđene različite radionice (npr. „Izjednačavanje mogućnosti studiranja studenata s invaliditetom“, „Usavršavanje u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji“, „Etika u nastavi“, „Kreativnost u odgojno-obrazovnom procesu“ itd.). To je osobito pozitivan način povećavanja resursa jer se zasniva na razmjeni znanja između različitih nastavnika i nenastavnog osoblja te na vrlo ekonomičan način povećava kompetencije nastavnika.

- *Uspješnost nastavnika*

Prati se i studentskim anketama čije rezultate analizira Uprava, koja po potrebi nastavnicima koji ostvaruju loše rezultate pruža podršku i mogućnost za poboljšanje nastavničkih kompetencija. Motivira se i izuzetno uspješne: nastavnike na temelju studentske ankete, znanstvenike koji su objavili članke u časopisima s visokim faktorom odjeka, voditelje skupova, voditelje izvannastavnih aktivnosti, urednike časopisa. Bilo bi dobro uvesti sustav praćenja radne uspješnosti, čime bi se svim zaposlenicima osigurala redovita povratna informacija jednom godišnje. Svi novi pravilnici i zakoni vezani uz napredovanje dostupni su na fakultetskim stranicama, a često se i analiziraju na Fakultetskom vijeću ili sjednicama odsjeka te je time omogućeno pravodobno informiranje nastavnika o kriterijima znanstvenog napredovanja i časopisima koji to napredovanje omogućuju. Koristi se i sustručnjačko praćenje, a nastavnici imaju prilike u anketama ocijeniti uvjete za izvođenje nastave.

- *Poteškoće i problemi*

Raspored nastavnog osoblja na pojedinim predmetima unutar samih odsjeka planira se sukladno znanstveno-nastavnim usmjerenjima nastavnika. Ipak, uočava se problem nejednakog nastavnog opterećenja nastavnog osoblja.

I dalje postoje poteškoće s ograničenim sredstvima za sudjelovanje u znanstvenoistraživačkom radu, pa treba nastaviti napore prodekanice za znanost u poticanju nastavnika na prijavljivanje projekata. S obzirom na vrlo zahtjevne natječaje, treba osnovati tim administrativnog osoblja te prevoditelja, lektora i korektora koji će nastavnicima pružati podršku u izazovima prijave i provođenja projekta.

Fakultet ulaže velike napore kako bi nastavnicima osigurao potporu u izdavanju različitih publikacija. Unatoč postojećem izjednačavanju elektroničkih i tiskanih publikacija, vidljivo je da se i dalje preferiraju tiskane publikacije kao relativno skuplji i ekološki manje prihvatljiv oblik publiciranja, pa se Fakultetu preporučuje dodatno poticanje elektroničkih izdanja. Fakultet podržava (prostorno, logistički, pa i materijalno) održavanje znanstvenih i stručnih skupova koje organiziraju odsjeci samostalno ili u suradnji s drugim ustanovama ili udrugama.

Važno je poticati samostalni angažman nastavnika i studenata u prikupljanju sredstava potrebnih za studij i istraživačke radove nastavnika i studenata.

Utvrđeno stanje nakon razdoblja naknadnog praćenja

Povjerenstvo za unutarnju prosudbu nije informirano o aktivnostima poduzetim u skladu s njegovim preporukama. Na temelju vlastitog naknadnog praćenja Povjerenstvo je zaključilo da nije došlo do promjena i ostaje pri preporukama iz lipnja.

Zaključak

Postoji sustav koji osigurava to da predmete izvode nastavnici koji su kompetentni za sadržaje predmeta koje predaju, a pažnja se usto usmjerava i na pedagoške kompetencije nastavnika te na njihovo razvijanje. Različitim mjerama (od osiguranja radionica i praćenja rada do nagrađivanja najuspješnijih) potiče se kvaliteta nastavnog osoblja. Materijalne i administrativne poteškoće te relativno mala uključenost nastavnika u znanstvene projekte, osobito inozemne, prepoznaje se kao ozbiljna prepreka. Istovremeno, FFOS i njegovi nastavnici u lokalnoj su zajednici prepoznati kao vrijedan resurs (npr. djelovanje Odsjeka za cjeloživotno obrazovanje).

Preporuka za poboljšanje

Kratkoročne preporuke:

- Osigurati ravnopravnu raspodjelu zaduženja te, eventualno, poduzeti predviđene mjere u slučajevima velikih razlika u nastavnom opterećenju pojedinih nastavnika.
- Poticati nastavnike da koriste suvremene i ekonomičnije mogućnosti za znanstveni napredak (elektroničke publikacije, virtualne konferencije).

Dugoročne preporuke:

- Osnovati tim koji će pružati administrativnu i prevoditeljsku pomoć nastavnicima u prijavi projekata.
- Zaposliti nove nastavnike i/ili pretvoriti dio radnog vremena nastavnika s nepunom normom u druge oblike radnih obveza.
- Uvođenje sustava praćenja radne uspješnosti – razrada kriterija radne uspješnosti, kontinuirano praćenje i uvođenje procjene radne uspješnosti jednom godišnje, uz davanje povratne informacije o uspješnosti svim zaposlenicima.

Procjena razvijenosti:

Razvijena faza.

5.5. Resursi za učenje i pomoć studentima

Trenutno stanje

Stanje resursa za učenje i pomoć studentima utvrđeno je u najvećoj mjeri na temelju analize dokumentacije. U prethodnom razdoblju nabavljena je nova računalna oprema za čitaonice, povećana su sredstva za nabavu literature potrebne za učenje i elektroničkih izvora informacija, renovirane su dvije učionice. U funkciji su redoviti mehanizmi vrednovanja sustava pomoći studentima (Ured za studentska pitanja, Knjižnica, mentorski sustav, Savjetovalište za studente). Uz postojeći sustav studenata mentora, uspostavljen je i sustav studenata savjetnika. Također je zadržan prilično visok postotak mobilnosti studenata FFOS-a

u odnosu na druge sastavnice Sveučilišta, a potpora za Erasmus-studente organizirana je na razini Sveučilišta.

No za pojedine je studije nedostatna pokrivenost literaturom za znanstveni i istraživački rad. Također, za pojedine kolegije Knjižnica ne raspolaže dovoljnim brojem primjeraka potrebnih za polaganje ispita i učenje. U prostoru učionica i čitaonica studenti nemaju mogućnost priključivanja na bežičnu mrežu pomoću vlastite računalne opreme. Studentima ne odgovara vremenska dostupnost prostora za učenje. Ne postoji posebno definiran mehanizam potpore za učenje i rad za studente s posebnim potrebama.

Utvrđeno stanje nakon razdoblja naknadnog praćenja

Povjerenstvo za unutarnju prosudbu nije informirano o aktivnostima poduzetim u skladu s njegovim preporukama. Na temelju vlastitog naknadnog praćenja utvrđeno je da se na razini cijelog Fakulteta planira do kraja listopada 2014. godine osigurati bežična internetska veza koja je dostupna svim studentima (uz šifru koju dodjeljuje fakultetski administrator).

Zaključak

Nastavljeni su kontinuirani naponi za unapređivanje resursa za učenje povećanjem ulaganja u računalnu opremu i nabavom informacijskih izvora. Unaprijeđena je redovitost vrednovanja sustava za podršku studentima, prikupljaju se povratne informacije sudionika tih sustava te se poduzimaju korektivne mjere. No i dalje preostaju prostorni problemi koje treba riješiti.

Preporuke za poboljšanje

Kratkoročne preporuke:

- Prilagoditi vremensku dostupnost resursa za učenje i rad potrebama studenata (knjižnični prostor, računalna oprema).
- Omogućiti studentima ispis nastavnih materijala na reprografskim uređajima u prostorima za učenje i rad.

Dugoročne preporuke:

- Povećati prostorne kapacitete Knjižnice i Ureda za studentska pitanja, kao i prostorije Studentskoga zbora i studentskih udruga.
- Objediniti rascjepkanu strukturu knjižničnih prostora u jedan, knjižnici primjeren, kontinuiran i protočan niz prostorija.
- Povećati brojnost osoblja u stručnim službama sukladno nacionalnim i/ili međunarodnim standardima.
- Poticati korištenje sustava e-učenja tamo gdje se zasad ne koristi, a gdje bi se njime mogao unaprijediti nastavni proces.
- Proširiti obuhvat Institucijskog repozitorija te poticati načela otvorenog pristupa informacijama u njemu.
- Poboljšati informiranost stručnih službi o sustavu za osiguravanje kvalitete (npr. redoviti godišnji sastanak svih članova stručnih i administrativnih službi na temu poduzetih radnji za unapređivanje kvalitete i prikupljanja novih prijedloga i ideja).

Procjena razvijenosti:

Prijelaz iz početne u razvijenu fazu.

5.6. Informacijski sustav

Trenutno stanje

Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU) kojim se koristi Filozofski fakultet Osijek osnovni je pokazatelj napredovanja studenata i njihove prolaznosti, kao i ostalih aktivnosti studenata vezanih uz studij (primjerice nagrađivanja studenata, odlazne i dolazne mobilnosti, profila studentske populacije i dr.). ISVU se kontinuirano razvija i usavršava, čime se olakšava praćenje relevantnih pokazatelja kvalitete.

Sve relevantne informacije o znanstvenom radu na Fakultetu mogu se naći na Znanstvenom portalu. Pokazatelji učinkovitosti nastavnika prate se kroz domaće i međunarodne projekte, najave znanstvenih skupova, mobilnost znanstvenika, izdavačku djelatnost te znanstvenu produkciju djelatnika Fakulteta, a pregled svih aktivnosti vezanih uz znanstvenoistraživački rad djelatnika Fakulteta objavljuje se na mrežnim stranicama Znanstvenog portala u obliku godišnjih izvješća te pokazatelja znanstvene djelatnosti za određeno razdoblje.

Pokazatelji uspješnosti pojedinih odsjeka (ciljevi i strategija, znanstvena djelatnost, ostvareni projekti i suradnja, studijski programi, mobilnost studenata i dr.) objavljuju se na stranicama odsjeka Fakulteta. Tijekom akademske godine 2013./2014. svi odsjeci Fakulteta proveli su SWOT-analizu u kojoj su prikazane prednosti, nedostaci, mogućnosti, opasnosti i prijetnje pojedinim odsjecima ujednačavanjem načina prikupljanja podataka, a u svrhu planiranja aktivnosti za poticanje kvalitete.

Repozitorij Filozofskog fakulteta Osijek sustavno pohranjuje ocjenske (završne i diplomske) radove u elektroničkom obliku kojima su teme dodijeljene počevši od akademske godine 2011./2012., a akademske godine 2013./2014. nastao je i repozitorij doktorskih radova.

Informacije o profilu studentske populacije, zadovoljstvu studenata studijskim programima, uvjetima održavanja nastave, percepciji nastavnika i potencijalnim načinima unapređivanja kvalitete nastave prikupljaju se provođenjem niza anketa na razini Fakulteta i Sveučilišta. Na godišnjoj razini provodi se studentska anketa prilikom upisa u 1. godinu preddiplomskog studija. U tijeku je provođenje jedinstvene sveučilišne studentske ankete za akademsku godinu 2013./2014. Studentske ankete provode se i na poslijediplomskim studijima na završetku godine. Podaci o relevantnim pokazateljima kvalitete prikupljaju se i provođenjem nastavničkih i mentorskih anketa te anketom u okviru pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičke izobrazbe (PPDMI). Nakon analize prikupljenih podataka, izvješća o provedenim anketama objavljuju se na uređenim i preglednim stranicama sustava za osiguravanje kvalitete.

Udruga diplomiranih studenata Filozofskoga fakulteta Osijek *Alumni FFOS*, osnovana u listopadu 2012. godine, prati profesionalni život studenata nakon završenog studija. U tijeku je provođenje *online* ankete upućene poslodavcima s ciljem ispitivanja zadovoljstva

poslodavaca izlaznim kompetencijama diplomiranih studenata. Na sudjelovanje u anketi pozvano je pedesetak škola u Republici Hrvatskoj.

Na stranicama fakultetske knjižnice nalaze se informacije o dostupnim obrazovnim resursima i njihovoj cijeni (informacije o posuđivanju knjižnične građe, međuknjižničnoj posudbi, elektroničkim bazama podataka s *online* pristupom – komercijalnim bazama podataka te bazama podataka sa slobodnim pristupom). Informacije o dostupnim obrazovnim resursima mogu se naći i na stranicama Znanstvenog portala (podaci o *online* tečajevima) te na stranicama sustava za osiguravanje kvalitete (plan stručnog usavršavanja nastavnika i nenastavnog osoblja).

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) tijekom 2013. godine provela je tematsko vrednovanje doktorskih studija u Republici Hrvatskoj u kojem je sudjelovao i Filozofski fakultet Osijek. Izvješće AZVO-a o provedenom tematskom vrednovanju objavljeno je u veljači 2014. godine. Fakultet je u akademskoj godini 2013./2014. sudjelovao i u postupku reakreditacije visokih učilišta u Republici Hrvatskoj, a za tu svrhu izrađena je opsežna Samoanaliza Fakulteta 2013. U postupku izrade Samoanalize relevantni indikatori kvalitete uspoređeni su s indikatorima kvalitete drugih visokih učilišta na europskom prostoru (primjerice Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Filozofskog fakulteta u Rijeci, Učiteljskog fakulteta u Osijeku, Univerze v Mariboru, Univerziteta u Novom Sadu). Samoanaliza Fakulteta objavljena je na intranetu. Osim vanjske prosudbe ključnih pokazatelja uspjeha učilišta, Fakultet provodi i njihovu unutarnju prosudbu kroz rad Povjerenstva za unutarnju prosudbu sustava za osiguravanje kvalitete.

Utvrđeno stanje nakon razdoblja naknadnog praćenja

Povjerenstvo za unutarnju prosudbu nije informirano o aktivnostima poduzetim u skladu s njegovim preporukama. Na temelju vlastitog naknadnog praćenja utvrđeno je da je provedena analiza sveučilišne ankete, koja je prikazana na sjednici Fakultetskoga vijeća održanoj 25. rujna 2014. godine. Analizirane su i ankete provedene na poslijediplomskim sveučilišnim studijima Jezikoslovlje i Književnost i kulturni identitet za ak. god. 2013./2014.

Zaključak

Informacije o svojim aktivnostima Fakultet sustavno prikuplja provođenjem anketa, uporabom ISVU-a, praćenjem pokazatelja kvalitete na mrežnim stranicama pojedinih odsjeka, Znanstvenog portala i sustava za osiguravanje kvalitete te sudjelovanjem u postupcima unutarnje i vanjske prosudbe. Analize rezultata o prikupljenim pokazateljima kvalitete koji se prate (napredak nastavnog osoblja, napredovanje i prolaznost studenata, nastavni oblici i metode, aktivnost studenata u nastavi, kvaliteta odnosa između nastavnika i studenta, zastupljenost vanjskih suradnika i gostujućih predavača u nastavi, evaluacija i kvaliteta izvedbe nastave) dostupne su u obliku preporuka i izvješća na mrežnim stranicama sustava za osiguravanje kvalitete te u obliku ostalih izvješća i dokumenata objavljenih na stranicama Fakulteta. Osim na internetskim stranicama, dio izvješća objavljuje se na intranetskim stranicama Fakulteta koje su dostupne unutarnjim dionicima, odnosno zaposlenicima Fakulteta (Samoanaliza Fakulteta 2013., SWOT-analize pojedinačnih odsjeka Fakulteta, analize studijskih programa, preporuke i dio izvješća Povjerenstva za kvalitetu).

Preporuka za poboljšanje

Kratkoročne preporuke:

- Analizirati rezultate anketa koje su u tijeku (sveučilišna anketa, anketa upućena poslodavcima, anketa koja će se provesti u srpnju prilikom upisa u 1. godinu preddiplomskog studija, anketa na poslijediplomskim studijima).
- Na temelju izvješća Agencije za znanost i visoko obrazovanje o provedenom tematskom vrednovanju doktorskih studija iz veljače 2014. izraditi konkretne smjernice za unapređivanje doktorskih studija.
- Te podatke upotrijebiti kao smjernice za poboljšavanje sustava kvalitete za akademsku godinu 2014./2015.

Dugoročne preporuke:

- Rezultate analize prikupljanja podataka o pokazateljima kvalitete potrebno je sustavno koristiti za proces planiranja i kontinuiranog poboljšavanja sustava osiguravanja kvalitete.
- Iste podatke potrebno je učiniti dostupnima širem krugu dionika (vanjskim dionicima koji nemaju pristup intranetskim stranicama Fakulteta) u obimu koji ne narušava zaštitu povjerljivih podataka koji bi trebali ostati dostupni samo unutarnjim dionicima.
- Uvažiti preporuke završnog izvješća stručnog povjerenstva Agencije za znanost i visoko obrazovanje te Akreditacijsku preporuku nakon što bude donesena te postupiti u skladu s njima.

Procjena razvijenosti:

Razvijena faza.

5.7. Javno informiranje

Trenutno stanje

Pregledom mrežnih stranica Fakulteta utvrđeno je kako su javnosti dostupne sve relevantne informacije o studijskim programima i stupnjevima obrazovanja koje Fakultet nudi, a stranice se redovito ažuriraju. Informacije vezane uz studijske programe dostupne su na početnoj stranici Fakulteta, dok se dokumenti vezani uz kvalitetu Fakulteta mogu pronaći putem poveznice „Ured za kvalitetu“ gdje se u rubrici „Temeljni dokumenti“ nalaze važne informacije i dokumenti. Unatoč tomu što su mnogi dokumenti dostupni javnosti, postoje izvješća koja su zaštićena lozinkom i stoga nisu dostupna. Također, rezultati studentske ankete i analize Fakulteta nisu dovoljno vidljivi ni informativni. Rezultat je većinom funkcionalno informiranje javnosti o dokumentima i informacijama koje posjeduje Fakultet. Stranica Fakulteta također nije u potpunosti prilagođena inozemnim studentima budući da mnogi važni dokumenti nisu prevedeni na engleski jezik.

Utvrđeno stanje nakon razdoblja naknadnog praćenja

Povjerenstvo za unutarnju prosudbu nije informirano o aktivnostima poduzetim u skladu s njegovim preporukama. Na temelju vlastitog naknadnog praćenja Povjerenstvo je zaključilo da nije došlo do promjena i ostaje pri preporukama iz lipnja.

Zaključak

Informiranje javnosti o dokumentima i činjenicama o Fakultetu provodi se i ažurno je te se nastavlja ulagati trud od strane Fakulteta kako bi se ono poboljšalo i zadržalo na visokoj razini.

Preporuka za poboljšanje

Kratkoročne preporuke:

- Uvođenjem praktičnih mrežnih rješenja (putem društvenih mreža na kojima je Studentski zbor aktivan član) može se poboljšati vidljivost i dostupnost različitih dokumenata koji su na raspolaganju na mrežnim stranicama Fakulteta.

Dugoročne preporuke:

- Potrebno je prevođenje i omogućavanje pristupa dokumentima na engleskom jeziku kako bi Fakultet ostao konkurentan i omogućio široj javnosti pristup relevantnim informacijama.
- U suradnji s Upravom i pravnom službom Fakulteta valja osigurati dostupnost relevantnih dokumenata i objektivnih pokazatelja mjera za kvalitetu svim zainteresiranima.

Procjena razvijenosti:

Prijelaz iz razvijene u naprednu fazu.

6. Ocjena sustava osiguravanja kvalitete

Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe sustava za osiguravanje kvalitete provelo je sve do sada planirane aktivnosti. Na temelju analiziranih i prikupljenih informacija i relevantnih dokumenata te *Standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju* povjerenstvo donosi ocjenu sustava za osiguravanje kvalitete na Fakultetu.

Povjerenstvo za provođenje unutarnje prosudbe smatra kako je sustav za osiguravanje kvalitete uspostavljen i trenutno se nalazi na prijelazu iz početne u razvijenu fazu u točki 5, a u razvijenoj fazi u točkama 1, 2, 4 i 6. U točkama 3 i 7 procijenjeno je da je sustav na prijelazu iz razvijene u naprednu fazu. Vidljivo je da je u tri od sedam praćenih točaka (4, 6 i 7) došlo do napretka.

predsjednica Povjerenstva za provođenje unutarnje prosudbe

doc. dr. sc. Daniela Šincek

U Osijeku 10. listopada 2014.

Privitak: Procjena razvijenosti prema kriterijima za prosudbu stupnja razvijenosti i učinkovitosti sustava za osiguravanje kvalitete visokih učilišta u RH

Zadaci prosudbe	Pripremna faza	Početna faza	Razvijena faza	Napredna faza
1. Politika, misija, vizija, opća strategija visokog učilišta / podstrategije; ciljevi, cjelokupna organizacija i unutarnja povezanost sustava za osiguravanje kvalitete; javno dostupna dokumentacija, uključujući politiku kvalitete, postupke i odgovornost svih dionika	Politika, misija, vizija i opća strategija u fazi su pripreme i izrade. Ustrojava se sustav osiguravanja kvalitete. Učilište nije izradilo postupke osiguravanja kvalitete za svoje aktivnosti.	Politika, misija, vizija i opća strategija izrađene su, usvojene i javno objavljene. Ustrojen je sustav za osiguravanje kvalitete. Postoje postupci osiguravanja kvalitete za neke aktivnosti, ali nisu sustavno strukturirani ni međusobno povezani.	Osiguravanje kvalitete pokriva mnoge aktivnosti visokog učilišta i postupci osiguravanja kvalitete čine konzistentan sustav koji se učinkovito unapređuje na temelju rezultata unutarnje prosudbe. Svi dokumenti sustava javno su objavljeni.	Osiguravanje kvalitete pokriva sve aktivnosti visokog učilišta. Sustav se učinkovito unapređuje na temelju rezultata unutarnje i vanjske prosudbe.
2. Odobravanje, promatranje i periodična revizija studijskih programa i stupnjeva obrazovanja	Ne postoje formalni mehanizmi za odobravanje, promatranje i periodičnu reviziju programa i stupnjeva obrazovanja. Nisu izrađeni ishodi učenja za sve studijske programe. Osiguran je minimum resursa za poučavanje i učenje. Studenti i drugi dionici nisu uključeni u aktivnosti osiguravanja	Postoje formalni mehanizmi za odobravanje, promatranje i periodičnu reviziju programa i stupnjeva obrazovanja koji se djelomično primjenjuju. Izrađeni su ishodi učenja za sve studijske programe. Resursi su djelomično osigurani. Studenti su uključeni u aktivnosti osiguravanja kvalitete.	Mehanizmi za odobravanje, promatranje i periodičnu reviziju programa i stupnjeva obrazovanja primjenjuju se u cijelosti. Ishodi učenja revidirani su i po potrebi poboljšani. Osigurana su odgovarajuća sredstva za veći dio planiranih aktivnosti. Studenti i drugi dionici uključeni su u aktivnosti osiguravanja kvalitete.	Redovito se prikupljaju povratne informacije od svih dionika te se koriste za unapređenje sustava osiguravanja kvalitete (unapređenje procesa odobravanja, promatranja i periodične revizije programa i stupnjeva obrazovanja). Osigurana su odgovarajuća sredstva za sve aktivnosti.

Znanstvenoistraživački rad	kvalitete. Ne prikupljaju se povratne informacije. Ne postoje formalni mehanizmi praćenja i ocjenjivanja kvalitete znanstvenoistraživačkog rada i njegova utjecaja na razvoj društva. Nove istraživačke metode ne primjenjuju se u procesima poučavanja i učenja.	Djelomično su uspostavljeni mehanizmi praćenja i ocjenjivanja kvalitete znanstvenoistraživačkog rada i njegova utjecaja na razvoj društva. Učinkovitost uspostavljenih mehanizama ne prati se sustavno. Nove istraživačke metode počinju se primjenjivati u procesima poučavanja i učenja.	Uspostavljeni su mehanizmi praćenja i ocjenjivanja kvalitete znanstvenoistraživačkog rada i njegova utjecaja na razvoj društva. Učinkovitost uspostavljenih mehanizama ne prati se sustavno. Nove istraživačke metode primjenjuju se u procesima poučavanja i učenja, ali se ne ocjenjuje njihova učinkovitost.	Sustavno se prati i ocjenjuje učinkovitost uspostavljenih mehanizama praćenja i ocjenjivanja kvalitete znanstvenoistraživačkog rada i njegova utjecaja na razvoj društva. Ocjenjuje se učinkovitost primjene novih istraživačkih metoda u procesima poučavanja i učenja.
3. Ocjenjivanje studenata	Ne postoje javno objavljeni kriteriji, pravila i postupci za ocjenjivanje ishoda učenja studenata.	Postoje kriteriji, pravila i postupci za ocjenjivanje ishoda učenja studenata, ali su studentima samo djelomično dostupni i ne primjenjuju se dosljedno.	Kriteriji, pravila i postupci za ocjenjivanje ishoda učenja studenata dosljedno se primjenjuju, javno su objavljeni i studenti su upoznati s njima.	U skladu s kurikulumom i ishodima učenja trajno se poboljšavaju procedure ocjenjivanja ishoda učenja.
4. Osiguravanje kvalitete nastavnog osoblja, njegova interakcija, utjecaj na društvo znanja te doprinos	Osiguran je minimalan broj nastavnog osoblja s odgovarajućom znanstvenom, nastavnom i stručnom kvalifikacijom u skladu sa standardima	Vještina prijenosa znanja na studente i učinkovitost poučavanja vrednuju se samo studentskim anketama. Nesustavno provođenje	Vještina prijenosa znanja na studente i učinkovitost poučavanja istovremeno se vrednuju različitim metodama. Mehanizmi koji omogućuju	Prikupljene povratne informacije o kvaliteti i učinkovitosti procesa poučavanja koriste se za unapređivanje kompetencija nastavnog osoblja. Rezultati

regionalnom razvoju	opterećenja nastavnog osoblja. Nastavno osoblje nije aktivno uključeno u regionalni razvoj.	usavršavanja nastavnog osoblja. Nastavno osoblje djelomično utječe na regionalni razvoj.	stručno i znanstveno usavršavanje nastavnog osoblja djelomično se primjenjuju. Nastavno osoblje aktivno utječe na regionalni razvoj.	znanstvenih istraživanja u području poučavanja uključeni su u sustavno organiziran proces poučavanja nastavnog osoblja. Nastavno osoblje značajno utječe na regionalni razvoj.
5. Resursi za učenje i potporu Studentima	Sustav osiguravanja kvalitete ne provjerava resurse potrebne za potporu studentima. Resursi vezani uz studentski standard zadovoljavaju minimum.	Sustav osiguravanja kvalitete provjerava postojeće resurse za učenje koji su djelomično dostupni i primjereni za svaki ponuđeni studijski program. Resursi vezani uz studentski standard djelomično zadovoljavaju potrebe studenata.	Resursi koji su studentima potrebni za učenje dostupni su i primjereni za svaki ponuđeni studijski program. Resursi vezani uz studentski standard u većoj mjeri zadovoljavaju potrebe studenata.	Visoka učilišta sustavno prate i unapređuju resurse za potporu studentima za svaki ponuđeni studijski program. Resursi vezani uz studentski standard u potpunosti zadovoljavaju potrebe studenata.
6. Važnost i pristup informacijama sustava za osiguravanje kvalitete	Sustav za osiguravanje kvalitete ne pruža ni unutarnjim ni vanjskim dionicima informacije o sustavu i visokom učilištu.	Informacije se nesustavno prikupljaju i obrađuju te su djelomično dostupne unutarnjim i vanjskim dionicima. Informacije se nesustavno koriste u procesu planiranja i kontinuiranog poboljšavanja sustava za osiguravanje kvalitete.	Relevantne informacije dostupne su svim dionicima i uglavnom se koriste za procese planiranja i kontinuiranog poboljšavanja sustava za osiguravanje kvalitete.	Sustav za osiguravanje kvalitete u cijelosti je transparentan. Informacije se sustavno i ciljano razmjenjuju među svim dionicima/dijelovima visokog učilišta. Relevantne informacije temelj su procesa planiranja i kontinuiranog poboljšavanja sustava za osiguravanje kvalitete.

7. Javno informiranje	Učilišta ne objavljuju relevantne i nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.	Učilišta djelomično objavljuju relevantne i nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.	Učilišta uglavnom objavljuju relevantne i nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.	Učilišta redovito objavljuju relevantne i nepristrane informacije o programima i stupnjevima obrazovanja koje pružaju.
-----------------------	--	--	--	--